

**Informácia z 23. zasadnutia
Výboru pre deti a mládež Rady vlády Slovenskej republiky
pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

8. decembra 2020, 13.00 h., (online zasadnutie)

Výbor pre deti a mládež zasadal kvôli vážnej epidemiologickej situácii po dlhšej dobe a prvýkrát online formou.

➤ **kontrola uznášaniaschopnosti výboru**

Pri kontrole uznášaniaschopnosti výboru hneď v úvode zasadnutia bolo online pripojených 20/30 členov výboru s hlasovacím právom, nakoľko podľa čl. 8 ods. 4 Štatútu výboru je výbor spôsobilý zasadať a uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov, výbor bol počas celého zasadnutia uznášaniaschopný.

23. zasadnutie Výboru pre deti a mládež viedla v zmysle čl. 6 ods. 2 Štatútu Výboru pre deti a mládež štátna tajomníčka MPSVR SR.

➤ **schválenie návrhu programu zasadnutia**

Po otvorení zasadnutia a kontrole uznášaniaschopnosti výboru sa schvaľoval program 23. zasadnutia výboru. Členovia výboru dostali priestor na uplatnenie pripomienok k programu. Nikto z pripojených účastníkov nemal pripomienky k navrhovanému programu a nikto nenavrhol doplnenie do bodu Rôzne. Program bol jednomyselne schválený.

Členovia výboru boli oboznámení so skutočnosťou, že všetky body programu majú informatívny charakter a budú podané ústne priamo na zasadnutí výboru, neboli k nim zasielané podkladové materiály.

➤ **Informácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR k právu na vzdelanie počas plošného zatvorenia škôl a prístup k dištančnému vzdelávaniu**

Bod uviedla generálna riaditeľka sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Monika Gajdácsová.

Prítomných informovala o výsledkoch prieskumu spracovaných v materiáli "Hlavné zistenia z dotazníkového prieskumu v ZŠ a SŠ o priebehu dištančnej výučby v školskom roku 2019/2020". Taktiež informovala o odporúčaniach na zlepšenie predmetnej situácie na základe podkladov získaných z prieskumu, ktoré zahŕňajú päť oblastí:

- poskytnutie podpory školám, aby vedeli udržať prezenčnú výučbu čo najdlhšie,
- prijatie opatrení, ktorými sa zvýši počet žiakov a žiačok s prístupom k online výučbe a podporí sa výučba s využitím IKT,
- prijatie opatrení na podporu prezenčnej výučby pre vybrané skupiny detí,
- prijatie opatrení na podporu offline výučby,
- prijatie opatrení na podporu vzdelávania učiteľov a učiteliek a skvalitňovania offline aj online dištančnej výučby.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR k domácemu násiliu na deťoch**

Uvedený bod uviedla generálna riaditeľka sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Monika Gajdácsová.

Zároveň GR Gajdácsová požiadala o informáciu, či sú k dispozícii dáta o celkovom náraste domáceho násilia v dôsledku obmedzení pri vychádzaní z domu. V tejto veci bolo oslovené Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch, ktoré nedisponuje aktuálnymi údajmi. Zároveň bolo oslovené aj Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, za ktoré uviedla informáciu o aktuálnych dátach pani Katarína Potocká, z odboru vykonávania opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podotkla, že viaceré medzinárodné aj slovenské výskumy naznačujú, že počas obdobia, kedy boli z dôvodu pandémie COVID-19 zavreté školy a obmedzenia v pohybe osôb, došlo k nárastu domáceho násilia. K rovnakému zisteniu dospela aj Generálna prokuratúra, ktorá na zasadnutí výboru tiež informovala prítomných k uvedenej veci. Taktiež uviedla, že ochrana detí pred domácim násilím je medzirezortná téma, na ktorej riešení by sa mali podieľať Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ako aj ďalšie inštitúcie štátnej a verejnej správy. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v roku 2020 v rámci dotačnej schémy „Programy pre mládež na roky 2014-2020“ vyhlásilo výzvu so zameraním na podporu činnosti klientsky orientovaných mimovládnych organizácií v oblasti informačných a poradenských služieb mladým. V rámci tejto výzvy boli podporené aj tri linky pomoci zamerané na podporu mladých (Linka detskej istoty, Liga za duševné zdravie a IPčko-Internetová poradňa pre mladých).

Na zasadnutí výboru prebehla aj diskusia na tému, ako SR pomáha chrániť deti pred domácim násilím a akú poskytuje pomoc pre obeť násilia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Nadácia otvorenej spoločnosti - Správa Eurochild za rok 2020: Vyrastajú v karanténe: Európske deti vo veku COVID-19**

Bod uviedla členka Výboru pre deti a mládež z komory za mimovládne neziskové organizácie Zuzana Čáčová z Nadácie otvorenej spoločnosti. Správu každoročne vydáva organizácia Eurochild, ako podklad pre prácu Európskeho parlamentu na ďalší semester. Informovala, že správa reflektuje vplyv pandémie koronavírusu na deti. Zhromažďuje informácie zhromaždené z 25 krajín v celej Európe a poskytuje odporúčania na zlepšenie verejných politík v krátkodobom a dlhodobom horizonte na podporu lepších výsledkov pre deti a rodiny. Správa je založená na informáciách zhromaždených od augusta do septembra 2020 a bola vydaná v novembri 2020.

Uviedla, že Pandémia COVID-19 prehĺbila existujúce problémy sociálnej nerovnosti - strata pracovných miest posunula mnohé rodiny ďalej do chudoby a zatvorenie škôl vytvorilo širšiu vzdelávaciu priepasť, ktorá má vplyv na životné šance detí a ich fyzické a duševné zdravie.

Správa taktiež odhalila nedostatok vnútroštátnych politík na boj proti chudobe, najmä detskej chudobe a upozornila na potrebu viacrozmerného prístupu. V dôsledku toho Eurochild a jeho členovia požadujú plány obnovy, ktoré zohľadnia potreby detí, národné plány na zníženie chudoby a cielenú podporu zo strany EÚ, a to aj prostredníctvom vykonávania záruky EÚ pre deti.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Aktuálne informácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR k výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**

Informáciu uviedla riaditeľka odboru stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny MPSVR SR Ivana Mrázková.

Podala stručnú informáciu o legislatívnych zmenách a iných opatreniach súvisiacich s COVID – 19, a to:

- o zákone č. 89/2020 Z. z. ktorým sa dopĺňa zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti ... , ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Zákonom boli vytvorené podmienky o.i. na zabezpečenie plnenia úloh orgánov a zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK), konkrétne boli článkom II - novela zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele utvorené podmienky na zabezpečenie krízového chodu a na operatívne reagovanie na vývoj situácie v praxi formou nariadenia vlády a formou vykonávacieho predpisu (v častiach, ktoré aktuálne upravuje vykonávací predpis)

- ďalej informovala o nariadení vlády SR č. 115/2020 Z. z. o niektorých opatreniach na zabezpečenie výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19

- ako aj o nariadení vlády SR č. 171/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2020 Z. z.

Prítomných informovala aj o subjektoch hospodárskej mobilizácie; a to:

- o nariadení vlády SR č. 77/2020 Z. z., ktorým sa upravili podmienky hospodárskej mobilizácie v sociálnej oblasti. MPSVR, VÚC v rozsahu svojej pôsobnosti okrem iného získalo kompetenciu určovať subjekty hospodárskej mobilizácie

- taktiež informovala o nariadení vlády SR 269/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie v súvislosti s vyhlásením núdzového stavu na zabezpečenie riešenia druhej vlny koronavírusu COVID-19.

Uviedla, že cieľom opatrenia SPODaSK je udržať výkon opatrení v čo najširšom rozsahu hlavne kvôli preverovaniu podnetov súvisiacich s ochranou detí a výkonom opatrení pre deti s určenou strednou a vysokou mierou ohrozenia. Orgány SPOD a SK fungujú počas celého obdobia (vrátane výkonu opatrení v teréne, v rodinách) pri dodržaní prísnych hygienických opatrení. Podala aj stručnú informáciu o Centrách pre deti a rodiny (CDR).

Z pohľadu práv detí považuje za najzásadnejšie, že:

- v prvej vlne bol zavedený špecifický postup prijímania detí, ktoré sú umiestňované na základe súdneho rozhodnutia cez tzv. preventívno-karanténne skupiny
- taktiež bol zmenený spôsob práce (pozastavené skupinové formy práce, ktoré boli nahradené individuálnymi formami alebo využitím informačných technológií) a hlavne spôsob komunikácie s rodinou dieťaťa a blízkymi osobami dieťaťa
- návštevy rodičov/iných blízkych osôb vo vnútorných priestoroch CDR, ich pobyty v CDR a pobyty detí u rodičov a iných blízkych osôb boli zakázané, kontakt detí za prísnych opatrení, bol umožnený vo vonkajších priestoroch prípade prostredníctvom informačných technológií.

Podotkla, že Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s MPSVR SR priebežne usmerňuje Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako aj centrá pre deti a rodiny.

Stručne informovala aj o aktuálnych legislatívnych zmenách; a to, že nadobudne účinnosť zákon č. 331/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele (poslanecká novela). Ďalej uviedla, že prebieha legislatívny proces pri návrhu novely vyhlášky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPSVR SR č. 103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Predpokladaná účinnosť novely vyhlášky je január 2021.

Taktiež boli zahájené aj konzultácie, resp. prípravné práce právnej úpravy zákona o profesionálnych náhradných rodičoch.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR k návrhu koncepcie zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na roky 2021 – 2025 - Plán deinštitucionalizácie**

Informáciu uviedla riaditeľka odboru vykonávania opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) Monika Micheleová.

Informovala, že ÚPSVR v zmysle § 73 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Stratégie deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, ktorú schválila vláda SR 30. 12. 2011 uznesením č. 761/2011 aktualizovalo materiál – Koncepcia zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na r. 2021 – 2025 - Plán deinštitucionalizácie.

Uviedla, že koncepcia ako základný koncepčný a plánovací dokument ÚPSVR rozpracováva zámery MPSVR SR v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Koncepcia je zároveň konkrétnym plánovacím dokumentom na naplnenie Stratégie deinštitucionalizácie. Koncepcia obsahuje základné východiská (o. i. aj praxou identifikované rezervy a problémy), ciele (základné a čiastkové) a úlohy (tak orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako aj centier pre deti a rodiny) a predpokladaný spôsob financovania úloh na obdobie do roku 2025.

Uviedla, že predkladaná Koncepcia je otvorený materiál a bude aktualizovaná podľa potrieb identifikovaných v praxi a v prípade zmien príslušných právnych predpisov.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Rôzne - diskusia k aktuálnemu opatreniu Úradu verejného zdravotníctva SR o nosení rúšok v predškolských a školských zariadeniach**

O zaradenie do bodu Rôzne požiadala Komisárka pre deti Viera Tomanová, ktorá predstavila aktuálne opatrenie ÚVZ SR a podotkla, že v rámci diskusie by si rada vypočula názory členov Výboru pre deti a mládež vo veci nosenia rúšok deťmi v predškolských zariadeniach, na I. stupni ZŠ a u detí s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

Štátna tajomníčka poďakovala prítomným za ich príspevky a uzavrela zasadnutie výboru.

Schválila, dňa 14. decembra 2020

PhDr. Soňa Gaborčáková v. r.
štátna tajomníčka
predsedajúca zasadnutiu
Výboru pre deti a mládež